

Oppfølging av kontrakt inngått etter anskaffelsesregelverket

I offentlige anskaffelser anses en kontrakt for å være rettslig bindende når den er signert av begge parter. OsloMet inngår kontrakter på enkeltkjøp og rammeavtaler. I løpet av et kontraktsforhold, kan det oppstå hendelser og situasjoner som må løses gjennom tolkning av kontrakten. Det er kontrakten som definerer rettigheter og plikter mellom partene. Da er det greit å vite hva som er handlingsrommet.

Kontraktdokumentet

For å ha oversikt over sine rettigheter og forpliktelser, er det viktig å gjøre seg kjent med kontraktdokumentet. I tillegg til selveste kontraktdokumentet med vedlegg, anses også konkurransedokumenter i anbudskonkurransen for å være en del av kontrakten. Dette gjelder særlig konkurransegrunnlaget og avklaringer underveis. De viktigste vedleggene til kontrakten er oppdragsgiverens kravspesifikasjoner og leverandørens løsningsforslag. Dersom det oppstår spørsmål hva som kan og skal leveres i henhold til kontrakten, må dette avklares i henhold til oppdragsgiverens kravspesifikasjon. Kontrakten vil også inneholde opplysninger om andre kontraktsvilkår, som for eksempel vilkår om bestilling og avbestilling, levering og reklamasjon. Er man i tvil hva som bør gjøres i den konkrete kontraktssituasjonen, skal man søke avklaringen i kontrakten.

Lojalitet i kontraktsforhold

For at begge parter skal komme gått ut av kontraktsforholdet, gjelder det et generelt overordnet prinsipp om lojalitet i kontraktsforholdet. Prinsippet går ut på at partene før, under og til en viss grad etter kontraktsforholdet, plikter å oppføre lojalt overfor hverandre.

Alle regler om opplysningsplikt, undersøkelsesplikt, varslingsplikt (reklamasjoner) mv., bygger på prinsippet om lojalitet i kontraktsforhold.

Ved gjennomføring av anbudsprosessen, legger de grunnleggende **prinsippene om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarehet og forholdsmessighet** føringer for hvordan konkurransen skal gjennomføres. Prinsippene skal bidra til å realisere anskaffelsesregelverkets formål, som er å fremme effektiv bruk av samfunnets ressurser. Den skal også bidra til at det offentlige opptrer med integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.

Lojalitetsprinsippet og de grunnleggende prinsippene gjelder også i kontraktsoppfølgingsperioden. Hvordan prinsippene konkret slår ut for de ulike kontraktsforhold, avhenger av en konkret vurdering. F.eks. vil det være lojalt overfor kontraktsparten å gi beskjed dersom det oppstår omstendigheter som vil gjøre det vanskelig å oppfylle kontrakten. Hvor omstendelig denne tilbakemeldingen til leverandøren vil være, avhenger av type avtale og situasjon.

Forbud mot vesentlige endringer

Utgangspunktet for offentlige innkjøpskontrakter er at det som faktisk anskaffes samsvarer med det som ble beskrevet i kunngjøringen/konkurransegrunnlaget.

Det er adgang til å gjøre mindre justeringer i kontrakten, så lenge endringene ikke blir så omfattende at det er tale om vesentlige endringer. Som et utgangspunkt foreligger en vesentlig endring hvis det ville vært mulig for andre leverandører å delta i konkurransen, eller om det ville vært mulig å akseptere andre tilbud, dersom endringen ble kjent på kunngjøringstidspunktet.

Hva som utgjør en vesentlig endring av kontrakt, må derfor **vurderes helt konkret i det enkelte tilfelle**. Forskriften for offentlige anskaffelser § 28-1 inneholder en oversikt over tillatte endringer. Disse er blant annet:

- Endringer i henhold til klausul i kontrakten

- Endringer som ikke er mer enn 10 % av opprinnelige kontraktsverdien og ikke er høyere enn terskelverdien. Dette gjelder dersom kontraktens gjenstand ikke endres
- Endringer som er nødvendige etter en del særlige vilkår

Bestemmelsen er uttømmende, og endringer som ikke omfattes av bestemmelsen, må vurderes konkret.

Etikk

I lov om offentlige anskaffelser § 1, som omhandler regelverkets formål, er det vist til at det offentlige skal opptre med stor integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.

For statsansatte vil ”Ethiske retningslinjer for statsansatte”, fastsatt av Moderniseringsdepartementet, 7. september 2005, særlig være aktuelle. OsloMet har også interne etiske retningslinjer som gjelder for alle ansatte.

Helt konkret betyr dette for eksempel på at det ikke skal mottas gave i noen form fra leverandører.

Habilitet

Habilitet er regler om at det ikke foreligger omstendigheter som er egnet til å svekke tilliten til ens upartiskhet. Helt konkret betyr det at den som er ansvarlig for kontraktsoppfølgingen, kan ikke ha økonomiske interesser hos leverandøren.

Taushetsplikt

Taushetsplikten er et forbud mot å røpe opplysninger. Taushetsplikten kan følge av både lov eller direkte i kontrakten. Dette er en plikt for kontraktspartene å hemmeligholde blant annet forretningshemmeligheter, selv etter kontraktsforholdet slutt.

Oppfølging av avvik

For å sikre riktig leveranse i henhold til bestillingen/kontrakten, og for å kunne følge opp leverandører på en god måte, er det viktig med gode mottak rutiner. Leverandørens kontraktsbrudd kan gi oppdragsgiver rettigheter som skal bidra til at oppdragsgiver likevel får de varene eller tjenestene som er avtalt, eventuelt får en økonomisk kompensasjon. Rettighetene kalles sanksjoner, og omfatter gjerne retting/omlevering, dagbøter, prisavslag, erstatning, tilbakeholdsrett og andre sanksjoner.

For flere av sanksjonene er det også et krav at oppdragsgiver må ha reklamert innenfor kontraktens frister for å kunne påberope seg dem. Har ikke oppdragsgiver reklamert innenfor fristen, vil for eksempel kravet på retting/omlevering gå tapt. Derfor er det viktig med gode mottaksrutiner.